

Міністерство освіти і науки України

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

Кафедра філософії

БАКАЛАВР

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан архітектурного факультету

_____ / **О.В. Кашенко** /
«29» січня 2021 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕСТЕТИКА АРХІТЕКТУРИ

(назва навчальної дисципліни)

Освітній рівень	перший освітньо-науковий рівень	
Форма навчання	денна	
Галузь знань	19	Архітектура та будівництво
Спеціальність	191	Архітектура та містобудування
Освітня програма	Архітектура та містобудування	
Програма навчання	дисципліна самостійного вибору студента	
Обсяг дисципліни	1,5 кредитів ECTS (45 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	індивідуальне завдання	
Форми семестрового контролю	залік	

Розробники:

Покотило Костянтин Михайлович, кандидат філософських наук, доцент,
доцент кафедри філософії

Євдокимова Тетяна Вячеславівна, кандидат філософських наук, доцент,
доцент кафедри філософії

Пугачова Тетяна Василівна, старший викладач кафедри філософії

Силкіна Світлана Олександрівна, асистент кафедри філософії

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Естетика архітектури» є складовою освітньої програми бакалавра (перший освітньо-науковий рівень) галузі знань 19 «Будівництво та архітектура», спеціальності 191 «Архітектура та містобудування». Дана дисципліна належить до вибіркової частини циклу професійної підготовки «Дисципліни самостійного вибору студента».

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	години	кредити	семестр	
			IV	
Всього годин за навчальним планом, з них	45	1,5	45	
Аудиторні заняття, у т.ч.	24		24	
Лекції	16		8	
Практичні заняття	8		8	
Самостійна робота, у т.ч.	21		21	
Підготовка до аудиторних занять	10		9	
Виконання індивідуального завдання	9		9	
Підготовка до заліку	2		3	
Форма підсумкового контролю	-		залік	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни є формування у студентів системи знань про форми, категорії, концепції, моделі естетичного освоєння дійсності в архітектурі, про роль естетичних смаків та ідеалів у формуванні особистості, здатної для подальшого інтелектуального та духовного зростання.

Програмні результати навчання:

знати:

поняття, категорії, терміни та визначення у сфері естетики архітектури;
форми естетичного освоєння дійсності в архітектурі;
структуру естетичної свідомості;
питання поліфункціональності науки, мистецтва і техніки в об'єктах архітектури;
значення моделі відображення.

уміти:

співставляти особливості та історичні різновиди естетичної свідомості в архітектурі;
здійснювати проектні роботи з урахуванням естетичних критеріїв;
формувати та обґрунтовувати власні естетичні погляди та смаки щодо об'єктів архітектури;
використовувати здобуті знання у професійній сфері та щоденному житті, правильно виокремлювати теоретичні, прикладні, ціннісні аспекти естетичних знань;
правильно характеризувати основні естетичні категорії; здійснювати проектні роботи з урахуванням естетичних критеріїв.

Зміст навчальної дисципліни:

Загальне уявлення про естетику архітектури;

визначення основних естетичних категорій.

Статус категорій естетики; поліфункціональність науки, мистецтва і техніки в об'єктах архітектури;

моделювання об'єктів архітектури;

естетичні категорії психології архітектури;

естетична свідомість людини, естетичний ідеал і смак; естетика стилів в архітектурі.

Методи навчання: практичний (проектування, побудова діаграм, вправи), наочний (ілюстрації, демонстрації, презентації), словесний (лекція, пояснення, роз'яснення, розповідь, бесіда), робота з книгою (читання, вивчення, реферування, швидкий огляд, цитування, складання плану, конспектування, диспут).

Форма навчання: індивідуальна, групова.

Компетентності студентів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни

Інтегральна Компетентність(ІК)	ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері містобудування та архітектури, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, на основі застосування сучасних архітектурних теорій та методів, засобів суміжних наук
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, їх місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Фахові компетентності спеціальності (СК)	СК01. Усвідомлення соціально-економічних і культурних аспектів архітектури та містобудування. СК03. Усвідомлення особливостей розвитку історичних і сучасних стилів в архітектурі, містобудуванні, мистецтві та дизайні України та зарубіжних країн. СК06. Здатність до виконання технічних і художніх зображень для використання в архітектурно-містобудівному, архітектурно-дизайнерському і ландшафтному проектуванні. СК07. Усвідомлення основних законів і принципів архітектурно-містобудівної композиції, формування художнього образу і стилю в процесі проектування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів. СК08. Усвідомлення теоретико-методологічних основ архітектурного проектування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів.

Програмні результати навчання	
Знання (ЗН)	ПРО2. Знати основні засади та принципи архітектурно-містобудівної діяльності
Уміння (УН)	ПР16. Розуміти соціально-економічні, екологічні, етичні й естетичні наслідки пропонуваніх рішень у сфері містобудування та архітектури
Комунікація (КОМ)	ПРО9. Розробляти проекти, здійснювати передпроектний аналіз у процесі архітектурно-містобудівного проектування з урахуванням цілей, ресурсних обмежень, соціальних, етичних та законодавчих аспектів.
Автономія і відповідальність (АіВ)	ПР06. Збирати, аналізувати й оцінювати інформацію з різних джерел, необхідну для прийняття обґрунтованих проектних архітектурно-містобудівних рішень..

СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

№	Назва теми	Обсяг навч. занять (год)	
		Аудит	СР С
Змістовний модуль 1.Лекційний курс			
1	Лекція №1. Естетика як філософська дисципліна. Естетика та естетика архітектури.	2	1
2	Лекція №2. Естетика архітектури у стародавньому світі та середньовіччі .	2	1
3	Лекція № 3. Епоха Відродження і естетика архітектури.	2	1
4	Лекція № 4. Естетичні ідеї епох Просвітництва та Модерну у естетиці архітектури	2	1
5	Лекція № 5. Естетичний модернізм в архітектурі та його межі.	2	1
6	Лекція № 6. Архітектура та естетична свідомість.	2	1
7	Лекція № 7. Простір і форма в архітектурі.	2	1
8	Лекція № 8. Особливості архітектурного образу. Мистецтво і архітектура.	2	1
Усього за змістовним модулем 1		16	8
Змістовний модуль 2. Практичні заняття			

1.	ПЗ № 1. До модерна та модерна епохи в естетиці архітектури – основна контроверза.	2	3
2.	ПЗ № 2. Модернізм і постмодернізм в естетика архітектури – основна контроверза.	2	3
3.	ПЗ № 3. Естетична свідомість та основні категорії естетики архітектури.	2	3
4.	ПЗ № 4. Захист індивідуальної роботи	2	4
Усього за змістовним модулем 2		8	13
Виконання РГР			1
Усього за навчальними модулями		24	21

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№	Тема занять	К-ть годин
1	Естетика як філософська дисципліна. Естетика та естетика архітектури.	2
2	Естетика архітектури у стародавньому світі та середньовіччі .	2
3	Епоха Відродження і естетика архітектури	2
4	Естетичні ідеї епох Просвітництва та Модерну у естетиці архітектури.	2
5	Естетичний модернізм в архітектурі та його межі	2
6	Архітектура та естетична свідомість	2
7	Простір і форма в архітектурі	2
8	Особливості архітектурного образу. Мистецтво і архітектура.	2
Усього годин		16

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№	Тема занять	К-ть годин
1	До модерна та модерна епохи в естетиці архітектури – основна контроверза.	2
2	Модернізм і постмодернізм в естетика архітектури – основна контроверза.	2
3	Естетична свідомість та основні категорії естетики архітектури	2
4	Захист індивідуальної роботи	2
Усього годин		8

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Навчальним планом не передбачені

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійною роботою передбачено опрацювання лекцій та практичних занять, а також виконання індивідуальної роботи та підготовка до заліку

№	Тема занять	К-ть годин
1	Опрацювання історико-естетичних джерел.	3
2	Визначення методів дослідження естетичної свідомості в архітектурі	3
3	Опрацювання джерел з тем формотворення та образності у архітектурі	3
4	Виконання індивідуального завдання	9
5	Підготовка до заліку	3
	Усього годин	21

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Усний і письмовий контроль

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Успішність аспіранта оцінюється за допомогою 100-бальної системи.

Поточний контроль:

- відвідування всіх лекцій, активна робота, повний конспект лекцій – 30 балів (по 3,75 бали за кожну лекцію);

- відвідування всіх практичних занять, виконання самостійної роботи, що задана на практичних заняттях – 30 балів (по 7,5 балів за кожний блок практичних занять).

Виконання індивідуальної роботи:

- 40 балів.

Загальна оцінка складається із суми поточного контролю і індивідуального завдання.

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю залік

Поточне оцінювання			
ЗМ 1	ЗМ 2	РГР	Сума
30	30	40	100

Відповідність підсумкових рейтингових оцінок у відсотках оцінкам за національною шкалою та шкалою ECTS

Відсотки підсумкової оцінки	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок.
82-89	Добре	B	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками.
75-81		C	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вірно з певною кількістю суттєвих помилок.
67-74		D	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані непогано, але зі значною кількістю недоліків.
60-66	Задовільно	E	Кредит зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям.
35-59	Незадовільно	FX	Кредит не зараховано. Студенту надається можливість скласти оговорені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки
1-34		F	Кредит не зараховано. Студент повинен повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни (модуля).

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

Підручники та навчальні посібники

1. Естетика: навчальний посібник для педагогів / під ред. Т.І. Андрущенко. – К.: Вид. НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014
2. Західноєвропейська естетика ХХ століття: Навчальний посібник / Лариса Тимофіївна Левчук. – К.: Либідь, 1997.
3. Левчук Л. Т., Панченко В. І., Оніщенко О. І., Кучерюк Д. Ю. Естетика: Підручник / За заг. ред. Л. Т. Левчук. – 3-тє вид., допов. і переробл. – К.: Центр учбової літератури, 2019.
4. Мардер А. П. Эстетика архитектуры: Теоретические проблемы архитектурного творчества. - М.: Стройиздат, 1988.
5. Мардер А.П. Теоретичні основи естетики архітектури. - КНУБА, 2002
6. Михайленко В. Є., Кащенко О. В., Основи біодизайну: навч. посіб. для студентів ВНЗ. - К.: Каравела, 2016.
7. Roger Scruton the Aesthetics of Architecture. - Princeton University Press,

Методичні роботи

1. Архітектура: Короткий словник-довідник / За заг. ред. А. П. Мардера. - К.: Будівельник, 1995.
2. Бачинська Л.Г. Архітектурне проектування. Програма дисципліни для напряму 1201 «Архітектура» спеціальності 8.7.120.101 «Архітектура будівель і споруд» К.: КНУБА 2010.
3. Зиміна С.Б. Стилi інтер'єру. - К.: Довіра, 2018.
4. Иконников А. В. Функция, форма, образ в архитектуре. - М.: Стройиздат, 1986.
5. Історія української естетики першої половини ХІХ століття / Т.В. Бовсунівська. — К.: Вид. Дім Д.Бураго, 2001.
6. Кантор К. М. Красота и польза. - М.: Искусство, 1967.
7. Левчук Л. Т. Психологія: історія, теорія, мистецька практика: Навч. посібник. - К.: Либідь, 2002. – 255 с.
8. Мелвин Джереми Архитектура. Путеводитель по стилям – М., Кладезь-букс, 2008.
9. Пановский Э. Готическая архитектура и схоластика. В кн.: Богословие в культуре средневековья. Киев, 1992.
10. Пучков А. Поэтика античной архитектуры / ИПСИ АИУ. - К.: Феникс, 2008.
11. Раппопорт А. Г., Сомов Г. Ю. Форма в архитектуре: Проблемы теории и методологии. - М.: Стройиздат, 1990.
12. Українська естетика: традиції та сучасний стан: монографія / Лариса Левчук. – К.: Маклаут, 2011.

Додаткова література:

1. Аалто А. Архитектура и гуманизм. — М.: Прогресс, 1978.
2. Адорно Т. Теорія естетики. — К.: Основи, 2002
3. Альберти Леон Баттиста. Десять книг о зодчестве: В 2 т. — М., 1935—1937.
4. Андреева Е. Ю. Постмодернизм. Искусство второй половины ХХ — начала ХХІ века. — СПб., 2007.
5. Аристотель. Об искусстве поэзии // Античная литература. Греция: Антология. — М., 1989.— Ч. 2. — С. 347—365.
6. Башляр Гастон. Избранное: Поэтика пространства. — М., 2004.
7. Буало. Поэтическое искусство. – М., 1957.
8. Вінкельман Й. Й. Про художній ідеал прекрасного. — К., 1990.
9. Габричевский А. Г. Теория и история архитектуры: Избранные работы / Под ред. А. А. Пучкова. - К.: Самватас, 1993.
10. Гадамер Г.-Г. Актуальность прекрасного. — М., 1991.
11. Гальтон Ф. Наследственность таланта. — М., 1996.
12. Гегель Г. В. Ф. Эстетика: в 4 т. — М, 1968. — Т. 1,2.

13. Гильберт К. Э., Кун Г. История эстетики. СПб, 2000
14. Дженкс Ч. Язык архитектуры постмодернизма. М.: Стройиздат, 1995
15. Дідро Д. Парадокс про актора. К., 1981.
16. Енциклопедія постмодернізму / За ред. Вінквіста Ч. та Тейлора В. – К.: Основи, 2003.
17. Канарский А.С. Диалектика эстетического процесса. – К.: 2008. – 380 с.
18. Кант І. Естетика. Львів, 2007.
19. Кассирер Э. Искусство // Избранное: Опыт о человеке. — М., 1998.
20. Коннов О. Ф. Исторична динаміка художнього стилю. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015.
21. Кроче Б. Эстетика как наука о выражении и как общая лингвистика. М., 2000
22. Ле Корбюзье. Архитектура XX века. М.: «Прогрес» 1977.
23. Леонардо да Винчи. Суждения. — М., 1999.
24. Лессинг Г. Э. Лаокоон, или о границах живописи и поэзии. — М., 1957.
25. Лиотар, Ж. Ф. Состояние постмодерна. — СПб.: Алетейя, 1998.
26. Ломброзо Ч. Гениальность и помешательство. — Минск, 1998.
27. Лосев А. История античной эстетики. В 3-х т. М., 1963.
28. Лосев А. Ф. Форма. Стил. Выражение. — М., 1995.
29. Лосев А. Ф. Эстетика Возрождения. М., 1982.
30. Лукач Г. Своеобразие эстетического: в 4 т. — М., 1985. — Т. 1.
31. Марк Витрувий Поллион. Об архитектуре. / Пер. Ф. А. Петровского. (Серия «Из истории архитектурной мысли»). — М., Едиториал УРСС. 2003.
32. Мукаржовский Я. Исследования по эстетике и теории искусства. — М., 1994.
33. Некрасов А. И. Теория архитектуры / Составители В. В. Кириллов, И. Л. Кызласова. - М.: Стройиздат, 1994.
34. Роменец В. А. Психологія творчості. — К., 2001.
35. Руссо Ж.-Ж. Письмо д'Аламберу о зрелищах / Ж.-Ж. Руссо // Избр. соч.: в 3 т. / Пер. с фр. М., 1961. Т.1. С.111.
36. Татаркевич В. Історія шести понять: Мистецтво. Прекрасне. Форма. Творчість. Відтворництво. Естетичні переживання. — К.: «Юніверс», 2001.
37. Тен Ипполит. Философия искусства. — М., 1996.
38. Хайдеггер М. Исток художественного творения. — М.: Академический проект, 2008.
39. Шеллинг Ф. Философия искусства. — М.: Мысль, 1966.
40. Шефтсбери. Эстетические опыты / Сост., пер., коммент. Ал.В. Михайлова. М., 1975.
41. Шіллер Ф. Естетика. — К.: Мистецтво, 1974.
42. Шопенгауэр А. Основные идеи эстетики // Избр. произв. — М., 1992. — С. 413—475

Інформаційні ресурси:

1. <http://library.knuba.edu.ua/> - Електронна бібліотека КНУБА.
2. <http://www.info-library.com.ua/> – Електронна бібліотека.
3. <https://plato.stanford.edu/entries/aesthetic-concept/>
4. <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%95%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0>

Розробники

К.М. Покотило
Т.В. Євдокимова
Пугачова Т.В.
Силкіна С.О.

Силабус затверджено на засіданні кафедри філософії
Протокол № від «29» 01 2021